

Beauceron, venkovský šlechtic

Plemeno staré takřka pět set let, které si získalo mnoho ctitelů nejen v zemi svého původu, Francii, ale po celém světě. Jedna z jeho obdivovatelek, francouzská spisovatelka Colette, jej nazvala venkovským šlechticem.

Ve Francii pase ovce přinejmenším od 16. století. První zmínka o tomto plemeni pochází z rukopisu datovaného rokem 1587. Jméno beauceron je však až z roku 1809, kdy začaly první pokusy o uspořádání výrazně variabilních francouzských ovčáckých psů. Dlouhosrstí ovčáci byli pojmenováni podle kraje Brie, krátkosrstí podle kraje Beauce.

Velkou obdivovatelkou tohoto plemene byla francouzská spisovatelka Colette, která beaucerona označovala za venkovského šlechtice. Podle chovatele Martina Vykouka to je označení trefné.

„Je to velmi přesná definice toho, jaký beauceron je. Graciózní, hrdý pes, který je však těž houževnatý, vytrvalý a nebojí se práce. Právě kombinace těchto vlastností jej odlišuje od většiny ostatních psích plemen.“

Opakování povelů ho nebaví

Beauceron je velmi učenlivé plemeno, které nepotřebuje neustálé opakování stejného povelu. Pokud ho umí, nezapomíná. Naopak stále opakování ho znechutí a spolupráce a kontakt s psovodem se

Při výchově štěněte buďte trpěliví

*Jsou proslulí neutuchajícím
temperamentem*

pak nevyvíjí správným směrem. Beauceron je podle majitelky tří těchto psů Světlany Ungermannové osobnost. „Po mnoho desítek let byl vychováván k vlastnímu zvážení situace a následnému zákroku, a to může být pro mnohé psovody na překážku,“ upozorňuje. Chovatelka Eva Gláslová s ní souhlasí: „Je to pes většinou jednoho pána, je velice inteligentní, a přitom poslušný, i když v určitých situacích samostatně myslí. Výjimečně je tvrdohlavý. Jinak ale miluje svou rodinu a spolehlivě hlídá svěřený prostor.“

Křivdu si zapamatuje

Beauceron je pes vhodný pro lidi s přirozenou autoritou a citem pro výchovu. Zkušenosti a dovednosti majitele jsou zcela zásadní: „Podle mého soudu je při výchově nejdůležitější důslednost. Jsou to psi velmi inteligentní. Z vaší nedůslednosti jsou schopni si udělat pravidlo – pokud jednou na splnění povelu trváte a podruhé ne, pes si to přebere po svém a pak podle toho, jak se mu to zrovna hodí, poslechne nebo ne,“ upozorňuje Martin Vykouk. Počítejte s tím, že beauceron dospívá mentálně i tělesně až okolo třetího roku života. Výchova musí být trpělivá,

laskavá a nikdy by se neměly používat tělesné tresty. „Má až neuvěřitelnou paměť, každou křivdu si velmi dobře pamatuje a je pak dosti náročné neuvážené kroky ve výchově napravit,“ všimla si Světlana Ungermannová.

Rohlíkem ho neopijete

I proto je beauceron plemeno vhodné spíše pro lidi zkušenější, kteří již nějakého psa měli a vychovali. Podle Evy Gláslové je o něco jednodušší výchova feny, a proto by doporučila nezkušeným chovatelům spíše ji. Světlana Ungermannová je ale opatrnější: „Osobně bych pořízení beaucerona začátečníkovi nedoporučovala. Nesmírná inteligence, houževnatost a vrozené instinkty tohoto plemene kladou na chovatele nemalé nároky. Ve zkratce bych řekla – neopijete ho rohlíkem. Beauceron musí mít v pánovi naprostou autoritu. Jakmile pocítí, že má autorita pána nějaké trhliny, s největší pravděpodobností se pokusí dostat v hierarchii smečky nad chovatele, ve kterém necítí oporu. Má to v genech, jedná tak v rámci zachování životaschopnosti smečky,“ vysvětluje zkušená chovatelka.

V barvě harlekýn jej uvidíte méně často, typičtější je černá s pálením

Beauceron je aktivní pes, který potřebuje pohyb. Třeba agility...

...nebo dogtrekking

Společník pro aktivní lidi

Beauceron je pes mohutného vzrůstu a neutuchajícího temperamentu, kterému rozhodně pro šťastný život nestačí dvorek a procházka jednou týdně. Potřebuje práci, v našich podmínkách nějaký sport. „Je velmi šikovný, a tak se může věnovat téměř všemu. Kromě sportovní kynologie se beauceroni věnují pasení ovcí, agility, dogfrisbee, baví je stopování, nadšení jsou z caniscrossu, bikejöringu a všech musherských sportů všeobecně. Jsou to vytrvalí plavci a společníci při túrách. Beaucerony můžete ale také vidět jako psy policejní, vodící a záchranářské,“ vyjmenovává chovatelka, podle které je to ideální plemeno pro aktivní lidi. Čím více pozornosti mu budete věnovat, tím bude beauceron spokojenější. Jakožto pastevecký pes je totiž nejradší neustále s celou smečkou. „Když už se přímo

nevěnujete jemu, tak je vděčný alespoň za to, že může být ve vaší blízkosti, třeba zalezlý pod stolem, u něhož pracujete na počítači," všiml si Martin Vykouk, který prý rád říkává, že beauceronovi nejvíce sluší plný pohyb na zeleném trávníku. Zejména mladí psi v pubertě jsou velmi temperamentní. S věkem ale potřeba pohybu mírně polevuje. „S naší téměř devítiletou fenou chodíme na procházku třikrát denně, ujdeme tak jeden až dva kilometry. Přesto však bez výraznějších obtíží zvládně i třicetikilometrový pochod," poznamenává chovatel.

Bydlení může být univerzální

Beauceron je plemeno otužilé a houževnaté. Má velmi hustou a kvalitní podsadu, celoroční pobyt venku mu proto nedělá žádný problém. Měl by mít ale kotec a zateplenou boudu. „I ve městě si pes zvykne, ale je na zvažení nového majitele, zda je schopen štěňátku zajistit dostatečný pohyb a v dospělosti takové pracovní nebo sportovní vytížení, aby se pes nenudil," upozorňuje Světlana Ungermannová. Martin Vykouk bydlí v centru krajského města a svou beauceronku má trvale v bytě. „Pokud jste schopni zajistit mu dostatek venčení a bude mít možnost volně se proběhnout, není důvod se beaucerona zříkat jen proto, že žijete ve městě," zdůrazňuje.

Děti má rád, zvířata toleruje

Beauceroni mají obvykle rádi děti a velmi dobře snášejí také ostatní psy a domácí zvířata. Záleží ovšem na výchově a zodpovědnosti majitele.

„Pokud bude od mládí veden k tomu, že jsou kolem něj i děti, jiní psi a jiná zvířata, nebývá zpravidla problém. Obezřetnost samozřejmě doporučuji v momentě, kdy se setkají dva dominantní psi nebo dvě dominantní feny," upozorňuje Martin. Eva Glásová mluví z vlastní zkušenosti: „U nás je čtyřletý vnouček a psi ho mají rádi. Ostatní psy snesou, ale nemusejí je. A jiná zvířata tolerují.“

Zdravotní potíže? Nejčastěji zranění

Se srstí bosíka chovatelé žádné velké starosti nemají. Stačí ji tak dvakrát týdně řádně vyčesat a v době línání podle potřeby vyčesávat podsadu. Beauceron je také zdravé plemeno, i když se u něj může objevit dysplazie kyčelního kloubu. „Toto postižení je ale u nás i v zahraničí poměrně dobře sledováno, a tak se mu dá do jisté míry předejít

výběrem jedince z nepostižených linií. U veterináře nejčastěji skončíte z důvodu nějakého úrazu či zranění,

za což zpravidla může temperament psa. V poslední době jsem zaregistroval i několik případů torze žaludku. U mých fen byly nejzávažnějším zdravotním problémem nezhoubné nádory na mléčných

žlázách, které jsou však obvykle velmi dobře operovatelné," popisuje Martin Vykouk. Svou fenou krmí granulovaným krmivem, které zkrmuje suché. Samozřejmě jí je ale dostatek čerstvé pitné vody. Jako u každého psa jsou na kvalitu a množství nejnáročnější štěňata, dospívající jedinci a březí a kojící feny. Chovatelka Světlana Ungermannová upřednostňuje barf. „Kupuji kvalitní maso od ověřených firem, přidávám minerální doplňky, pivovarské kvasnice a mořské řasy.“

Vynalézaví a inteligentní

A čím umí beauceron své majitele překvapit? Oslovení chovatelé se zcela shodují v tom, že jejich psi vynikají ve vynalézavosti a inteligenci. „Fenky mají největší radost, když vyrazíme na dlouhý, celodenní výlet. Když je nechám samotné doma, a vrátím se třeba jen za hodinu, vítají mě, jako bych nebyla doma týden," podotýká Světlana. Martin zase oceňuje, s jakou vynalézavostí si dokážou získat pozornost člověka nebo dosáhnout svého cíle, například ukrást či vyzebrat něco dobrého k snědku. Největší radost podle něj bosíkoví udělá, když má celou svou smečku pohromadě. Sám bývá smutný.

Text: Andrea Skalická

Foto: Pes Jíra, archiv chovatelů a Shutterstock

Kupírování – kdysi mu dodávalo honosnější vzhled, dnes je nepřijatelné

Beauceron je svalnatý pes s hlubokým hrudníkem, dlouhým ocasem a krátkou srstí. Na francouzském venkově pracuje po staletí. Vyhlížel zarputile, především pokud měl kupírované ušní boltce. Dnes je v nejen v zemi původu, ale i v mnoha dalších státech kupírování zakázáno, a tak se beauceronům nechávají ušní boltce zavěšené. Zkušený chovatel Martin Vykouk to vítá. „Měl jsem vždy psy nekupírované a nikdy jsme neměli problémy s nějakými ušními infekcemi či jinými chorobami, kterými často argumentovali zastánci kupírování. A přesto, že souhlasím s tím, že kupírované ucho dodá beauceronovi výraznějšího a možná i honosnějšího vzhledu, jedná se podle mého názoru o zákrok čistě kosmetický, a tudíž zcela zbytečný a nesmyslný.“

Beauceronmánie

Martin Vykouk

Já si beaucerona nevybral. On, tedy ona – fenka Cita – si vybrala mě. Mé první setkání s beauceronek se tenkrát odehrálo za dosti nepěkných okolností. Známa mě upozornila na opuštěné a zanedbané zvíře zavřené v pronajatém kotci. Za mříží tam stála špinavá kostra potažená kůží, která vrčela a oháněla se po každém, kdo sáhl na kotec. Nemohl jsem ho tam nechat, tak hned putoval k nám domů. To, že pes už není zavřen v kotci, zjistil jeho tehdejší majitel asi po měsíci a vzkázal, že o něj už nemá zájem. Kontaktoval jsem chovatelku, která z tohoto příběhu byla v šoku. Dohledala rodokmen, který si původní majitel ani nevyzvedl, a tak se ze mě oficiálně stal majitel beaucerona. Podotýkám, že to bylo v půli devadesátých let, tedy v době, kdy byl chov beauceronů v České republice ještě v začátcích a rozhodně se nejednalo o běžné plemeno. Z té zanedbané neurotické hromádky chlupů a kostí se stal ten nejvěrnější a nejoddanější pes, kterého jsem kdy měl. Naše stávající beauceronka Ema, s níž jsme na fotce, je její vnučkou. A jak se mi s beauceronek žije? Mně s ním bezvadně a doufám, že jemu se mnou také.

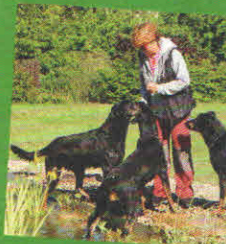

Karolína Kopcová

Plemeno jsem si přála už před pěti lety. Bydlím s rodiči, a tak jsem musela počkat, až mi ho naši dovolí. Nakonec jsem šla na Střední zemědělskou školu v Humpolci se zaměřením na kynologii. Počkala jsem si do třetího ročníku a poté jsem si bosika pořídila. Fenku jsem si brala z chovatelské stanice Fanneli z Příbrami. Je z deseti štěňat, narodila se loni 4. května. O měsíc později už jsem si ji vezla domů. Jmenuje se Brixie a je to brouček. Od začátku byla hned v kotci, během pár dní si zvykla. Skoro každý den cvičíme. Je to divoch, bláziček. Neúnavná.

Světlana Ungermannová

Dlouho jsem hledala plemeno, které je sebevědomé, nezávislé, učenlivé a nepotřebuje neustálý drill k zapamatování poslušnosti a dovedností, které bych od něj vyžadovala. Až jsem narazila na beaucerona, který mne oslovil. Žije se mi s ním velmi dobře, mám tři chovné feny.

Eva Gláslová

Plemeno beauceron jsem si vybrala pro jeho vzhled a úžasnou povahu. Soužití je velmi harmonické, všemu se lehce přizpůsobí, hlavně že je s páničkem.

Eva Vokálková

S tímto kdysi v naší zemi poměrně neznámým plemenem jsem se seznámila první díky mé kamarádce. S manželem se odstěhovali mimo Prahu a postupně si pořídili dva beaucerony. Už od jejich

štěněčích věku jsem sledovala jejich povahu. Protože jsem v té době dosti sportovala, zaujal mě jejich temperament, neúnavnost, zároveň velká přítulnost k pánovi a také impozantní vzhled. Netrvalo dlouho a z jejich prvního vrhu jsem si domů odvezla pejska, za další rok přibyla fenka. Každý z nich má pochopitelně trochu odlišnou povahu, ale především je spojuje velká náklonnost ke svému pánovi, potažmo celé rodině. Ares je trochu pohodlnější než Birgit, ale oba, když se na zahradě nudí, s chutí vyhrabou hluboké díry, proto je potřeba každodenní práce, dlouhá procházka, opakování poslušnosti. Birgit má výborné dispozice pro bikejöring a skijöring, Ares zase vlohy pro pasení ovcí. S oběma se čas od času věnuji výstavám. Pro mě je beauceron všestranné plemeno, se kterým člověk může trávit čas jakkoliv v přírodě, ale i doma na gauči. A jsem velmi ráda, že mě oba moji beauceronek obohacují každodenní život.

Lidka Kazdová

Proč právě beauceron? Zaujal mě stavbou těla, vitalitou, univerzálním využitím. Je výborným kamarádem, společníkem a ochráncem mé rodiny.

